

GAZETA W. KSIĘSTWA POZNAŃSKIEGO.

PRZEDPŁATA:

ćwierćrocznie dla miasta Poznania 1 tal. 20 sgr.
na całe Prusy 2 tal.

INSERATY:

1 sgr. 8 fen. od wiersza na 1 szerokości
przyjmują się tylko w ekspedycyi.

Drukem i nakładem Drukarni Nadwornój W. Deckera i Spółki w Poznaniu. — Redaktor odpowiedzialny: N. Kamiński w Poznaniu.

Telegraficzne wiadomości.

Paryż, 15. Grudnia. — Według wiadomości z Madrytu kortezowie nie będą rozwiązani.

— W Turynie zagajono wczoraj izby, które z wielkim uniesieniem powitały króla Wiktora Emanuela. Pogłoska niesie, że pan Thouvenel w końcu Grudnia opuści Konstantynopol.

— Rada stanu oświadcza się przeciw zmianie praw lichwiarskich z r. 1807.

— Pogłoska utrzymuje się, że diskonto bankowe będzie niższe.

Z Lizbony donoszą, że epidemia tam zupełnie ustała.

Triest, 14. Grudnia. — Służba telegraficzna z Malty do Korfu wkrótce się rozpocznie. Prosta depeza do Anglii kosztować będzie 26 szylingów 3 pence.

Mediolan, 13. Grudnia. — Naczelnik wielkiego domu handlowego Balabia i Besana, Gaetano Besana umarł. Aby wesprzeć szerszą się ubóstwo z powodu zawieszenia wyrobów jedwabnych, rada gminna w Como przyczyniła się do utworzenia towarzystwa wspierającego fabrykację towarów bawełnianych 150 akcyami, które na swój rachunek wzięła.

Berlin, 17. Grudnia. — Najj. Pan raczył nadać pensjonowanemu komisarzowi ekonomicznemu Bruns w Koeslinie tytuł radcy ekonomicznego; a zamianował kupca L. Borgstroema w Helsingforsie i kupca J. Julina w Abo konsulami, tudzież kupca V. Hachmana w Wiborgu wicekonsulem.

Berlin, 16. Grudnia. — Elberfeldzka gazeta pisze o stanie zdrowia Najj. Pana, co następuje: stan zdrowia króla Jmci nie jest tego rodzaju, aby można pewien wyciągnąć wniosek. Tak np. w dniu, w którym J. k. w. ks. Fryderyk Wilhelm po powrocie swym z Anglii i Holandyi odwiedził Najj. Pana, a następnie prezes ministerstwa pan Manteuffel miał zaszczyt być przypuszczonym do króla Jmci, stan zdrowia Najj. Pana nie był tak pomyślnym, jak innymi dniami. Takie przerwy w powrocie do zdrowia zwykły od czasu do czasu powtarzać się. Po takiej atoli przerwie zwykle polepszanie się zdrowia jest widoczniejszem, jakby słabość poto wracała, aby stan zdrowia widoczniej powracał. Z wiarogodnych ust dowiadujemy się, że Najj. Pan dobrze wie, iż go opuszcza nieco pamięć i łatwość wystowienia się, o czem wyraźnie wspomina, gdy chwilowo czuje ten niedostatek. Równie powietrze dżdżyste, pomgliste, ciężkie, a bez zimy właściwej wywiera swój wpływ na stan zdrowia króla Jmci.

— Zmarłemu rzeźbiarzowi i profesorowi Rauch mają wystawić w Berlinie posąg z marmuru. Wykonanie tego posągu powierzono profesorowi Drache.

— Z ksiąg podupadłych kupców i bankierów berlińskich robią teraz wyciągi dla ministra handlu, aby przekonać się, czyli prawdziwe przesilenie tu panuje. Z mnóstwa spraw konkursowych pokazuje się dokładnie, że wielu z podupadłych robiło daleko większe przedsięwzięcia, aniżeli na to pozwalały środki, którymi mogli rozrządzać. Ztąd więc wyprowadzają wniosek, że upadek ich nie nastąpił w skutek obecnego przesilenia finansowego, bo kto rzuca się na przedsięwzięcia przechodzące jego środki i siły, ten rychłej czy później upaść musi. Nietylko dzieje się to w przedsięwzięciach kupieckich, ale i w kupowaniu dóbr, które poniekąd uważają teraz spekulanci za towar. Kupować np. mając 10,000 tal. dobra wartujące 100,000 tal. lub w podobnych stosunkach, jest to samo, co zmarować na pewno swe 10,000 tal., które przechodzą w ręce pośredników doświadczonych. Już Franklin słusznie powiedział, że na samych dobrych kupnach można zbankrutować, skoro nie masz bezwzględnych odbiorców, którzyby przynieśli ulgę temu, który się rzuca na dobre kupna bez dostatecznych zasobów.

— Z nowości politycznych nie ważnego, ale z handlowych nadchodzą wciąż zasmucające wiadomości. Cała północ europejska nietylko w Niemczech ale i w Skandynawii, cierpi na tę niemoc skarbową, przeciw której nie masz innego lekarstwa jak wytrwałość i skrzętność.

Parlament angielski odroczył się do Lutego, dopomógłszy gabinetowi do zwycięstwa, bo wniosek kanclerza względem wysadzenia komisji do roztrząśnienia skutków aktu bankowego w latach 1844 i 1845 przyjął, a poprawkę Disraeliego odrzucił.

W Paryżu ucierają się między sobą pozornie dzienniki a Courrier de Paris stara się teoretycznie powiązać cesarstwo z wolnością. Wątpliwości niepodpada, że p. Girardin zajmuje się tą hipotezą, aby przysposobić swą kandydaturę do ciała prawodawczego.

Z Wiednia donoszą o śmierci sławnego statystyka pana Redena.

Litograficzna korespondencja donosi, że firmanem sultańskim zostały Dy-

wany w Księstwach Naddunajskich rozwiązane. Usłyszymy więc wkrótce o rozejściu się tych Dywanów. Będzie to jedna z najkrzykliwych manifestacji, która się wydarzyła od czasu zebrania się kongresu paryskiego w sprawie Księstw Naddunajskich, zwłaszcza że jak nas zapewnia przytoczona powyżej litograficzna korespondencja, wszystkie gabinety, które się tą sprawą zajmowały, chętnie na to postanowienie przystały, z wyjątkiem gabinetu tuile-ryjskiego, który ostatni najpóźniej dał swe zezwolenie. Pod takimi okolicznościami wcale się niedziwimy, że lord Redcliffe poseł angielski i p. Thouvenel poseł francuski korzystając będą ze swych słabości dyplomatycznych i wrócą pierwszy do Londynu, drugi do Paryża. Co po ich wyjeździe nastąpi, o tem niewspominają dzienniki, rzecz atoli sama zapewne jest ułożona z góry między dyplomatami, bo z zamiłowania pokoju wszyscy podają sobie ręce po krótszem lub dłuższem boczeniu się.

Rosja.

Świat petersburski zajęty był w końcu przeszłego miesiąca i na początku bieżącego, jak to sędzić możemy z listów z tej stolicy, dwoma szczególniej wypadkami, z których pierwszy ma bardzo małe polityczne znaczenie, a drugi prawie żadnego, tj. znanem nam zabić w Kutais jenerałgubernatora Mingrelii i Imerycii księcia Gagarina przez księcia mingrelijskiego Dodech-Kiliana, i przedstawieniem w operze ruskiej w Petersburgu opery Aubera «Niema z Porticia» przetłumaczonej na język rosyjski. Co się tyczy pierwszego zdarzenia, którego opis już podaliśmy, otrzymało ono urzędowe potwierdzenie w tem, iż cesarz rozkazem dziennym w wydziale wojskowym nakazał jenerałgubernatora ks. Gagarina wykreślić z kontrol wojskowych jako zmarłego; lecz w miejsce Gagarina jeszcze nikogo nie mianowano. Wypadek podobny, zabicie gubernatora lub wodza rosyjskiego wśród jego sług i żołnierzy przez księcia a nawet księżnę kaukaską, zruconych lub zruczonych z tronu, nie jest bynajmniej nowością w dziejach panowania rosyjskiego na Kaukazie, począwszy od owej carowej gruzyjskiej Mariany, która przebiła własną ręką jenerała Lazarewa chcącego ją uwiezić i wywieść do Petersburga.

Opera «Niema z Porticia» mająca pewien rozgłos w politycznym świecie przez to iż wkrótce po jej ukazaniu się na scenie paryskiej i brukselskiej wybuchła rewolucya w r. 1830, została nietylko przetłumaczoną na język rosyjski, lecz całkiem przerobioną: by nie przedstawiać na scenie rewolucyi, przekształcono całą treść i Massaniello występuje jako dowódzca bandy rozbójników. «Gdyby operę tę całkiem zakazano — pisze pod tym względem korespondent z Petersburga do N. P. Z. — pojąłbym z łatwością; lecz że dzisiaj, kiedy wszyscy tutaj o liberalizmie rozprawiają, przekształcono ją w ten sposób, pojąc tego nie mogę, wyjąwszy, że są w tem jakieś szczególne powody.»

Wspomnieliśmy dawniej iż panujący dzisiaj cesarz Aleksander rozkazał wystawić pomnik cesarzowi Mikołajowi. Ma on być podobny do pomnika Fryderyka W. w Berlinie, a na podstawie dźwigającej posąg, będą przedstawione w płaskorzeźbach znaczniejsze cztery zdarzenia z życia cesarza Mikołaja. Płaskorzeźby te, których wykonanie powierzono profesorowi rzeźbiarstwa w Moskwie Romasanowi, są prawie ukończone i opisuje już je Dziennik Moskiewski. Pierwsza płaskorzeźba przedstawia zdarzenie z rewolucyi wojskowej przy wstąpieniu na tron cesarza Mikołaja, gdy cesarz wśród tej rewolucyi 26. Grudnia 1825 r. powierza swego najstarszego syna, dzisiejszego cesarza, żołnierzom składającym wartę pałacową. Druga płaskorzeźba wystawia znane ukazanie się cesarza na targu Siennym (Siennaja) podczas zaburzeń wybuchłych w Petersburgu z powodu cholery 1830 r. Trzecia wyobraża poddanie się Rosyanom oddziału wojsk węgierskich, prowadzonego przez Görgeja, który chorągiew powstania oddaje jenerałowi rosyjskiemu. Czwarta nakoniec otwarcie przez cesarza Mikołaja pierwszej kolei żelaznej w Rosyi, petersbursko-moskiewskiej, zwanj mikołajewską. Niektórzy robią różne uwagi, dla czego z pośród rozmaitych wypadków wojennych za cesarza Mikołaja zaszyły, wybrano dla ozdobienia jego pomnika, poddanie się powstańców węgierskich Rosyanom.

Dzienniki petersburskie podają wiadomość o świeżych postępach w szerzeniu się wiary chrześcijańskiej między ludami zamieszkującymi Syberyą wschodnią i o gorliwości duchowieństwa ruskiego w nawracaniu tych ludów. Lud Buriaków z plemienia tureckiego czyli turkomańskiego, mieszkający w okolicy jeziora Bajkałskiego, przeszedł niedawno w masie na wiarę chrześcijańską, idąc za swoim księciem czyli tajszą, który już dawniej ochrzczony został. Przykład księcia sprawił silne wrażenie w całej koczującej hordzie, o czem uwiadomiony arcybiskup irkucki i nerczyński Euzebiusz, zjechał z duchowieństwem do tej hordy, by skończyć rozpoczęte dzieło. Zewsząd spieszący do niego Buriaci otrzymali chrzest, śluby dawne potwierdzono według

chrześcijańskiego obrzędu, a nowe według tego obrzędu zawarto z wielką uroczystością. W głównym miejscu koczowiska, w Tuncie ochrzczonych zostało przeszło 300 mężczyzn i kobiet. Nawet w półdzicy Scioci mieszkający w górach na chińskiej granicy i będący w stosunkach handlowych z Buriatami, przychodzą z żądaniem chrztu. Gdy jednak to przejście na chrystyanizm nie może się odbyć bez poprzednich przygotowań i nauk, posłano do tego ludu kilku duchownych. Arcybiskup Nil, który zarządzając dawniej arcybiskupstwem irkuckim i nerczyńskim rozpoczął dzieło nawracania a dzisiaj zasiada w synodzie, tłumaczy właśnie liturgię rosyjską na język mongolski. Do tego doniesienia dzienników rosyjskich dodać musimy z naszej strony następującą uwagę: Ludy fińskiego plemienia, jakoto Czuwasze, Czeremisi, Wotiacy itd. mieszkający na obu brzegach niższej i dolnej Wołgi w gubernii kazańskiej, przyjęli wiarę chrześcijańską jeszcze około 1745 r.; tymczasem dzisiaj pomimo tak dawnego wprowadzenia chrystyanizmu w greckim obrządku między te ludy, jest on bardzo słabo w nich zaszczerpiony, a każdy Czuwasz i Czeremis udaje się w wszelkiej przygodzie nie do cerkwi i księdza, lecz do swego poganiańskiego keremetia i jomsy — jak to świadczy p. Połujański w opisie swęj podróży nad Wołgą.

Przesilenie wstrząsające dziś finansowym światem w całej Europie a dające się uczuć wszystkim innym okręgom społeczeństwa, dosięgło już Petersburga i zaczyna przyjmować większe rozmiary. Okazuje się ono dotychczas w stolicy rosyjskiej — jak pisze korespondent petersburski do „N. P. Z.“ — w tem szczególniej, iż wszyscy chcą zmienić papiery na monety srebrną i złotą. Jeżeli ta chęć i dążenie nie zatrzyma się, to kurs papierów jeszcze więcej spadnie, gdy już i tak stosunkowo do papierów cena srebra i złota jest bardzo wysoka. Przytaczają rozmaite tego przyczyny. Następstwa ostatniej wojny, zbytek nadzwyczajny w wyższym towarzystwie rosyjskiem, wielka ilość monet złotych i srebrnej którą tysiące podróżnych rosyjskich musiało wywieść zagranicę: oto główne z tych przytoczonych przyczyn. Lecz wszystkie te przyczyny istniały przed nadejściem dzisiejszego przesilenia, nie mogą nam przeto w zupełności objaśnić tego zjawiska które wielu niepokoi. Petersburgski „Zurnal dla Akcyonarów“ w obszerniej rozprawie o przyczynach dzisiejszego przesilenia pieniężnego i handlowego, przytacza między innymi powodami zakaz istniejący w Prusach nieprzyjmowania w tym kraju papierowych pieniędzy innych państw niemieckich.

Ogólnie jednak biorąc, dotknęło Rosyę bardzo mało obecne przesilenie pieniężne; już to z powodu że jest więcej rolniczą jak handlową; już to że nie ogarnęła jej jeszcze gorączka spekulacji, a jej przedsiębiorstwa oparte były na rzeczywistej podstawie; a nawet handel rosyjski niewiele ucierpiał i żaden dom handlowy ani w Petersburgu ani w Rydze nie zawiesił wyplat.

— Podawszy wiadomości z Rosyi, zamieszczamy krótki przegląd ważniejszych artykułów ogłoszonych przez ostatnie dzienniki petersburskie. „Pszczola Północna“ prowadząc dalej polemikę przeciw Austrii, mniema, iż państwo to nie powinno okazywać się tak niezadowolnione z traktatu paryskiego; gdyby bowiem traktat ten był złamany, złe skutki z tego złamania nie spadłyby bynajmniej na Rosyę lub Francję. Czy Austria liczy na pomoc Anglii, dla tego że Delhi upadły a Luknow się trzyma? —

W innym artykule „Pszczola Północna“ mówiąc o urodzeniu się następcy tronu hiszpańskiego, widzi w tem utwierdzenie panującej linii na tronie i odsunięcie na zawsze od niego potomstwa Don Carlosa. Artykuł ten jest przez to ważny, iż podaje go dziennik półurzędowy, gdy do niedawna i z zasady rząd rosyjski obstawał jawnie za Don Carlosem i jego potomstwem.

„Inwalid Ruski“ zajmuje się także traktatem paryskim, lecz ze względu na Anglię, i mówi, iż W. Brytania będąca dzisiaj w wielkich kłopotach z powodu Indyi, „byłaby w bardzo krytycznym położeniu, gdyby nie usłuchała mądręj rady Francyi i nie zawarła pokoju z Rosyą, na który zrazu brwi zmarszczyła“.

„Wiadomości“, organ uniwersytetu petersburskiego, zamieszcza obszerną rozprawę o dzisiejszym stanie Belgii i zmianie tamtejszego gabinetu. „Należy, pisze ten dziennik, oddać sprawiedliwość ministrowi Vilain i de Decker, że pojęli położenie rzeczy i stosownie do konstytucyjnych praw krajowych, cofnęli się przed objawioną przez kraj opinią. W ogóle obydwaj ci ministrowie zasłużyli na poważanie u wszystkich ludzi honorowych, lecz o ich kolegach lepij jest zamilczeć. Odpowiadając zdaniu objawionemu przez wyborców, król Leopold z odznaczającą go zawsze przenikliwością i taktem nie wahał się ani na chwilę w swém postanowieniu: zawezwał Rogiera do utworzenia liberalnego gabinetu. Dzienniki przeciw-postępowe widzą w tem uparcie jakieś niebezpieczeństwo dla Belgii; lecz czyż właśnie nie liberalne stronnictwo ocaliło Belgię w 1848 r. od plagi rewolucyjnej, która dokoła zatrzęsła tronami? Naturalnie gabinet liberalny nie mógł przyjąć odpowiedzialności dopóki istniało zgromadzenie reprezentantów, w którym większość była wprost przeciwnego zdania z ich i kraju opiniami. Dla tego zgromadzenie to zostało rozwiązane“. Następnie rozbiiera dziennik rosyjski prawo powszechnych wyborów, które w Belgii „dopełnia wszelkich warunków, aby zapewnić swobodnie objawienie woli narodowej. Tak w wyborze reprezentantów do izby, jak przy wyborach do rad gminnych i okręgowych, słowem wszędzie w Belgii samowładztwo narodowe jest źródłem wszystkich praw i powinności“. Tak pisze dziennik rosyjski w Petersburgu wychodzący.

Zurnal dla akcyonerów podaje sprawozdanie z posiedzenia towarzystwa akcyjnego utworzonego w celu prowadzenia handlu wszelkimi artykułami żywności, to jest tak zwanego „towarzystwa dostarczaniu żywności“, sprawozdanie zajmujące, gdyż mowy członków i raport towarzystwa można uważać za jednę z objaw zachodzącej teraz przemiany w życiu wewnętrznym rosyjskiem. Towarzystwo w raporcie swym mówi, iż chce przedewszystkiem ustrzedz się urzędowej wielopismienności, nie chce przyjąć żadaej protekcyi, ani żadnych przywilejów: lecz wszystko pragnie zawdzięczać swobodnemu rozwojowi sił własnych. Przez zupełną jawność zarządu, towarzystwo zjednać sobie winno przychylność publiczności. Dawne przesady muszą upaść, a jednym z nich było liczenie tylko na chwilową tylko a nie na stałą korzyść. Jedan z członków kompanii, popierając w mowie swojej raport towarzystwa i wyliczając wielkie korzyści, które to towarzystwo później odniesie, rzekł: „Przedewszystkiem winniśmy się odsunąć od wszelkich stosunków z rządem

i płynących ztąd formalności. Wszelkie wdawanie się rządu w prywatne przedsięwzięcie, i wszelki urzędowy dozór będący bezpośrednim następstwem tego wdawania się, szkodzić jedynie może pomyślności przedsiębiorstwa. Nasz towarzystwo akcyjne nie potrzebuje żadnej protekcyi rządowej! Przynieśie ono pożytek ojczyźnie i dla tego stoi pod opieką publicznego i prywatnego interesu. Z tego powodu założyciele towarzystwa nie starali się bynajmniej o szczególną protekcyę: a wyłączne prawa i przywileje, które tak często jak widzimy, są bez skutku i użycia.“ Słowa te mają na sobie bezpiecznie piętno niezależności i przedsiębiorczości, a jeden z korespondentów petersburskich usłyszawszy je, pisze, że człowiek zdumiewa się teraz słysząc i czytając podobne wyrażenia, gdy przed paru laty nikt nie ośmielił się nie tylko tak mówić i drukować, lecz tak myśleć. Chociaż jednak to towarzystwo żywienia czyli „dostarczania żywności“, podoba się wielu ludziom swą chęcią samodzielności i tak zwanym selfgokernment, ma jednak mnóstwo przeciwników w Petersburgu. Zamierza ono między innymi wywozenie na wielki rozmiar solonego mięsa z Rosyi, co jej istotnie przy wielkiej obfitości bydła w południowych i środkowych prowincjach, znaczne przynieśie korzyści; przeciwnicy jednak obawiają się, aby ten wywóz mięsa nie podniósł ceny jego w kraju. Członkowie towarzystwa w mowach swych zbijali ten zarzut, przedstawiając, jak Rosya bogatą jest w bydło, gdyż na 61½ milionów mieszkańców ma 25½ milionów sztuk bydła rogatego, przeto stosunkowo więcej jak którykolwiek kraj w Europie.

Kawkas podaje w tłumaczeniu rosyjskiem długi artykuł Gazety dworskiej perskiej, opisujący stan Delhow przed wybuchem powstania w Indjach. Ten dziennik perski przedstawia, że Delhi — dziś po szturmie angielskim głuche i puste — były przed wybuchem ogniskiem handlu i cywilizacyi Indyi północnych, szczególniej dla ludności inojsko-machometauskiej i żywołu muzulmańskiego, gdy Benares jest w północnym Hindostanie ogniskiem żywołu brahmuńskiego. Z artykułu tego, chociaż bardzo oględnego, wyciągnąć można pod względem obecnego powstania indyjskiego, wniosek, iż powstanie w Delhach było dziełem nie tylko zbuntowanego wojska lub pospólstwa, lecz także dziełem wyższej ukształczonej klasy ludności machometauskiej wyznania. Pisząc o powstaniu w Indjach i sprawie indyjskoangielskiej, uzalaliśmy nieraz, że o tój sprawie wiemy jedynie to co nam jedna ze stron interesowanych i walczących to jest Anglicy donoszą; że chociaż staramy się walkę tę przedstawić bezstronnie a raczej wszechstronnie i wykazujemy nieraz stronniczość doniesień angielskich, mimowolnie jednak w korzystniejszym dla Anglii przedstawiamy ją światło, bo oparci jesteśmy jedynie na wiadomościach stronniczych, angielskich; że głos drugiej strony walczącej, głos Indyan nie dochodzi do nas a jedynie może kiedyś przez pisma perskie doleci do Europy słabe jego echo, mało dla nas zrozumiałe. Otoż w istocie ten artykuł gazety perskiej, powtórzony przez dziennik rosyjskokaukaski, jest pierwszym lecz jakże słabym echem głosu drugiej strony w Indjach walczącej. Dziennik bowiem perski — o którego nie znany nam dawniejszy artykuł o sprawie indyjskiej reklamował groźnia poseł angielski w Teheranie — jest w wyżej wspomnianym opisie Delhów bardzo oględny. Cz.

Francya.

Paryż, 13. Grudnia. — Jenerał Lamoriciere oczekiwany tu pojutrze. Mówią, że wyraził się bardzo wdzięcznie względem udzielonego mu pozwolenia do powrotu. Nie chciał atoli z pozwolenia tego dopóty korzystać, dopóki się na drodze oficjalnej nie przekonał, że i jenerałom Bedeau i Changarnier udzieloną będzie podobnego rodzaju łaska. Pułkownik Charras pozostanie w każdym razie na wygnaniu.

— Dziś poprzestał kuryer paryski umieszczać artykuły wstępne, nie zawierając artykułu pana Girardina. Mówią, że życzliwe rady zniewoliły byłego redaktora Pressy do odwrotu.

— Listy prywatne z Rzymu z 8. Grudnia donoszą, że przy odejściu poczty tamtejsza załoga konsygnowana była, obawiano się niespokojności. Nic więcej listy te nie obejmują.

— Na korzyść nieszczęśliwych familij ofiar żółtej febry, która tak srogie rozciąga w Lizbonie panowanie, zbiera tu poseł portugalski składki.

Anglia.

Londyn, 12. Grudnia. — Gdyby oddziaływania z północnych Niemiec nie były tak dojmujące, byłby korzystniejszy dał rezultat przegląd handlowych interesów z przeszłego tygodnia; bo zwolna stosunki się tu układają, i targ pieniężny tutejszy byłby daleko lepszym, gdyby nieufności niepodsycaly upadki tylu tutejszych domów. Pomimo to niemożna niewidzieć stanowczej poprawy. Stanowisko banku z każdym dniem nabiera siły, kapitały, które były martwem, zaczynają już obiegać, i dyskontowanie po 9¼ i 9½ są mniej rzadsze. Ułatwienia te mają zresztą miejsce przy papierach pierwszego rzędu, w innych razach dyskontowanie dzieje się z wszelką ostrożnością, a obce weksle nie miały w ostatnich dwóch dniach gieldy żadnych odbiorców.

— Ostatnie wiadomości z Indyi opiewają tutejsze pisma w ogóle jako pomyślne. Nawet Pres, organ Disraela, zachmurzającego się na każdą wiadomość z Indyi, oświadcza, że Lukno oswoobodzone.

— Posiedzenie izby wyższej rozpoczęło się 12. Grudnia o 3 z południa przy oznajmieniu, że bila indemnizacyjna otrzymała sankcyę królewską, poczem odroczone posiedzenie aż do 4. Lutego.

— To samo dzieje się w izbie niższej.

Hiszpania.

Madryt, 9. Grudnia. — Chrzcziny księcia Asturyi odbyły się z wielką uroczystością w kaplicy królewskiej. Trzy pojazdy nadworne ruszyły po nuncyusza. Chrzest odprawił arcybiskup z Toledo, księciu nowonarodzonemu dano imiona Alfons, Franciszek, Ferdynand, Pius, Jan Marya niepokalanego poczęcia, i t. d. Będzie on się pisał kiedyś Alfonsem XII. Udzielona amnestya przedziwny wywołała skutek.

Azya.

Z listów z Hong-Kong z 29. Października wyjmuję co następuje: kroki nieprzyjacielskie przeciw Kantonowi nie rozpoczęły się dotąd. Sądzą, że jeżeli Anglicy niepospieszą się z wzięciem tego miasta, wkrótce znajdą je obsadzone rokoszanami chińskimi z Kuang-si. Rokoszanie ci bowiem dają ku Kantonowi. Pochód ich wstrzymany został w tój chwili przez korpus chiński, utworzony

wyżej Kantonu od Mandarynów, dla zakrycia tego miasta. Handel w Szanghaji i innych portach bardzo jest ożywiony. Mandaryni tych okolic nie mają najmniejszej sympatii dla sporów mieszkańców Kantonu. Wieść, jakoby misjonarz lazarystów sprzątniony został przez wojska cesarskie oblegające Nankin sprawdza się niestety. Misjonarz ten odwiedzał obóz rokoszan i dla tego ich suknie przywdział. Gdy wrócił na ziemię przez wojska chińskie zajęta, patrol go schwycił. Przyprowadzono go przed władzę wojskową, roztrząśnięto jego rzeczy, i znaleziono w nich ubiór rokoszan, i dnia tego niezwłocznie go ścięto.

Kronika miejscowa.

Poznań, 17. Grud. — Nie tylko żyjemy w przesileniach finansowych ale i powietrznych, jesienne przesilenie nie może ustać, a zimowe zdrowie nastąpić, jakaś zapała wstrzymuje nam mrozy od północy. gdzie jak dzienniki północne donoszą na dobre zima zawitała z śniegami. W skutek tego łagodnego a zgniełego powietrza zapewne wybuchła w Królestwie Polskiem na nowo zaraza na bydło. Dowiadujemy się o tem na drodze urzędowej z nadzwyczajnego dodatku do dziennika urzędowego, że epidemia ta grasuje w Lakowicach powiecie łowickim odległym od nas 15 do 18. mil i w dalszych powiatach Królestwa Polskiego w krasnostawskim, stanisławowskim, warszawskim, radomskim i ostrołęckim. Z tego powodu i na mocy §. 2. rozporządzenia z d. 27. Marca 1836 r. granica W. Ks. Poznańskiego zamyka się ze strony Królestwa Polskiego.

Leszno, 13. Grudnia. — Na rokach sądu przysięgłych, które się tu odbywają od d. 7. m. b. pod przewodnictwem dyrektora sądu powiatowego Hartmana ze Sremu, kilka ważnych spraw będzie wniesionych. Z tych jedna właśnie się toczy od onegdaj przeciw kupcowi J. Hoeflich z Rawicza o szalbierskie bankructwo i jego nieobecnemu synowi S. Hoeflich, o udział w tym bankructwie, przeciw kupcowi J. Kroch z Neuwarktu o ukrycie pieniędzy i towarów, w celu oszukania wierzycieli dwóch pierwszych oskarżonych, tudzież z powodu zawarcia udanego kontraktu i wystąpienia ze skargą interwencyjną przeciw masie konkursowej kupca Hoeflich. Natłok na tę sprawę tak był ogromny, że się publiczność pomieścić nie mogła w miejsc dla niej przeznaczonych. O tej sprawie, jako też o drugiej wytoczonej przeciw małżonkom Riegel oskarżonym o podpalenie Bojanowa później zdamy obszerniejszą sprawę.

Kcynia, 15. Grudnia. — Kreisblatt powiatu szubińskiego, wydawany przez landraturę i obejmujący urzędowe rozporządzenia, trzymać są obowiązane oprócz władz powiatowych i gmin, w skutek rozporządzenia landratskiego także szynki i goścince w tym powiecie od początku bieżącego kwartału. W powiecie wyrzyskim wydał także landrat podobne rozporządzenie, i z d. 1. Stycznia 1858 roku będą wszyscy szynkarze obowiązani trzymać taceczny Kreisblatt powiatowy. — Chociaż ceny zboża spadły do połowy i dość jest roboty dla pilnych pracowników, jednakowoż kradzieże nieustają. Złodzieje z taką zręcznością wykradają tuczne świnie, gęsi, skopy i t. d., że rzadko bywają spłoszeni lub chwytani. Zwykle dopiero nad ranem dowiadują się właściciele, co się wydarzyło porą nocą.

Stowarzyszenie kupieckie w Poznaniu.

Zgromadzenie dnia 17. Grudnia 1857.

Zyto (wępel po 25 szefli) dosyć dobrze odchodzi po dobrych cenach, na

bieżący miesiąc 30½ pl., na Luty Marzec 31 pl., na wiosnę 33½ pl., na Kwiecień Maj 33½ pl.

Okowita (beczka po 9600 Trallesa) przy małym odbyciu, bez zmiany ceny, na miejscu (bez beczki) 13½—5 (z beczką) na bieżący miesiąc 14½ list., 14 pien., na Styczeń 14½ pl., na Luty 14½ pl., na Luty Marzec 15 pl., na Marzec 15½ pl., na Maj Czerwiec 16½—17 pl.

Wiadomości handlowe.

Berlin, 16. Grudnia.

Pszemica 48—64 tal.
Żyto 37—½ tal., na Grudzień 37—¼ tal., na Grudzień Styczeń 37—¾ tal., na Styczeń Luty 37¼—½ tal., na wiosnę 39 tal., na Maj Czerwiec 39½—¼ tal.

Owies 26—31 tal., na wiosnę 28 tal.
Jęczmień 35—42 tal.
Pszenna mąka Nr. 0. 5—4½ tal., Nr. 0—1. 4½—¼ tal.
Żanna mąka Nr. 0. 3¼—½ tal., Nr. 0—1. 3—2½ tal.
Olej rzepiowy 12½ tal., na Grudzień 12½—¼ tal., na Grudzień Styczeń 12¼ tal., na Styczeń Luty 12½ tal., na wiosnę 12½—¾ tal.
Okowita bez beczki 17½—¼ tal., z beczką 17½ tal., na Grudzień i Grudzień Styczeń 17½—18—17½ tal., na Styczeń Luty 18—17½ tal., na Luty Marzec 18¼ tal., na Marzec Kwiecień 19¼ tal., na Kwiecień Maj 19½—½ tal., na Maj Czerwiec 20½—¼ tal.

Szczecin, 16. Grudnia.

Pszemica 55—60 tal., na wiosnę 60 tal.
Żyto 35—36 tal., na Grudzień 35 tal., na wiosnę 39 tal., na Maj Czerwiec 39½ tal.
Olej rzepiowy 12¼ tal., na Kwiecień Maj 12¾ tal.
Okowita 21½—½ proc., na wiosnę 18¾—½ pct.

Przybyli do Poznania 17. Grudnia.

BAZAR. Prob. Prusinowski z Grodziska, hr. Szoldrski z Brodowa, Przyłuski z Starokówca, Puławski z Polski, Szoldrzyński z Siernik,
HOTEL RZYMSKI BUSCHA. Vetter i Wilke z Szczecina, Diedesheim z St. Imier, Strauven z Pawlowie, Beyl z Raudten, Gläser z Srody.
HOTEL DREZDENSKI MYLIUSA. Knoll z Hohenwaldau, Znaniecki z Mechlina, Rutkowski z Bzowa, Zaborowski z Howca, Mollard z Góry, Sängner z Połajewa, Lehmann z Nitsche, Marquart z Piły, Merzbach z Warszawy, Kauffmann z Landsbut, Köhler i Michael z Berlina.
HOTEL DU NORD. Zakrzewski z Żabna, Zakrzewski z Baranowa, Mai z Berlina, Pomorski z Grabianowa, Karnkowska z Polski, prob. Breański z Tarnowa, Breański z Miłosławia.
POD CZARNYM ORŁEM. Alkiewicz i Długolecka z Czerniejewa, Lust z Środki, Rożański z Graboszewa, Brzeski z Jabłkowa.
HOTEL BERLINSKI. Kundler z Rybowa, Roll z Pleszewa, Peschel z Gross-Guntowitz, Zawadzki z Sukowa, Bogdański z Chyb, Ettinger z Hamburga, Wollmann z Sremu, Werner z Borku, Schamotulski z Bydgoszczy, Wunderlich z Żerkowa, Burghardt z Węglewa, Nasielowski z Piotrkowic, Hein z Wintersdorfu, Gerlach z Wiednia, Herlen z Makolnic.
HOTEL PARYZKI. Jackowski z Polczyna, Jackowski z Pomarzanowic, Kierski z Białężyna.
HOTEL EICHBORNA. Henke z Drossen, Neufeld z Strzelna, Brand z Nowego miasta n. W., Cohn z Miłosławia, Schwalbe z Janowca, Levinsohn z Pleszewa, Goldmann z Fordonu.
POD ŻEŁĄ SARNĄ. Bremer z Brażewa.

Wczoraj o godzinie 6tej wieczorem zakończyła żywot swój doczesny, matka moja, Anna z Szwerynów w Jagodzińska. Pogrzeb odbędzie się 18. Grudnia między 4tą a 5tą godziną z ulicy Wrocławskiej Nr. 30.
W. Jagodziński.

Księgarnia N. Kamińskiego i Spółki w Poznaniu poleca na gwiazdkę książki wszelkiego rodzaju i cen, poprawne i niepoprawne do nabożeństwa, książki dla dzieci z obrazkami, powieści, komedyjek aż do naukowych średnich i wyższych, z nauk przyrodzonych i dziejowych we wszystkich językach.

Nakładem N. Kamińskiego i Spółki wyszły:

- 1) Additamentum breviarii, zawierający wszystkie modlitwy objęte dekretami papieskimi, które obowiązani są odmawiać duchowni katolicy, a których jeszcze dotąd niezamieszczono w breviarzach. 6 Sgr.
- 2) Pięćdziesiąt homilii św. Augustyna. Treściwszych, dobitniejszych i z większym namaszczeniem napisanych homilii trudno znaleźć. Przekład na polski język ścisły i potoczny. 1 Tal. 10 Sgr.

Księgarnia N. Kamińskiego i Spółki w Poznaniu poleca:
Ks. M. Terklau, O obowiązkach kościoła katolickiego. — 25
Żywoty Świętych
Tomik I. Żywot św. Witta — 7½
Tomik II. Żywoty świętych chłopców . . — 9
Tomik III. Żywoty świętych dziewcząt . . — 12
Tomik IV. Żywoty świętych młodzieńców — 12
Każdy tomik sprzedaje się osobno.
Rościszewska, Kilka słów do mojego syna 1 5

Zachariaszewicz, Boże dziecię. Powieść Tal. Sgr
z naszych czasów. 3 tomy 3 10

Królewski Sąd powiatowy w Poznaniu,
Wydział dla spraw cywilnych.
Poznań, dnia 7. Grudnia 1857.

Niewiadomych posiadzicieli trzech weksłów, w początku roku 1855. resp. w Kwietniu 1855. przez Karola Miehle oberzystę w Swarzędzu na imie Hieronima Winieckiego, partykularza, wystawionych, na Św. Jan 1855. płatnych, na resp. 49 Tal. 25 Sgr., 49 Tal. 25 Sgr. i 20 Tal., które wedle podania zginęły, wzywamy na wniosek właściciela domu Falk Cohn, aby się najdalej w terminie na dzień 29. Marca 1858. przed południem o godzinie 11tej przed Ur. Ryll, Sędzią powiatowym w izbie instrykcyjnej wyznaczonym, zgłosili, i weksle owe przedłożyli, inaczéj umorzenie ich nastąpi.

SPRZEDAZ KONIECZNA.

Królewski Sąd powiatowy w Srodzie;
Wydział pierwszy.

Wieś szlachecka Płaczki do Aessora rejeneynego Fryderyka Gustawa Dannappel należąca, oszacowana przez Ziemstwo kredytowe na 28,178 Tal. 4 Sgr. 6 Fen. wedle taxy, mogącej być przejranej wraz z wykazem hipotecznym i warunkami w Registraturze, ma być dnia 24. Marca 1858. przed południem o godzinie 11tej w miejscu zwykłym posiedzeń sądowych sprzedana. Wszyscy niewiadomi pretendenci realni wzywają się, ażeby się pod uniknieniem prekluzji zgłosili najpóźniej w terminie oznaczonym.
Niewiadomy z pobytu właściciel tej wsi, Assessor rejeneyny Gustaw Dannappel zapożywa się niniejszym publicznie.

Wierzyciele, którzy dla pretensyi realnej nieokazującej się z księgi hipotecznej zaspokojenia poszukują z ceny kupna, z pretensyami swemi do Sądu zgłosić się powinni.

Wprowadzone tu przezemnie w handel prawdziwe

GAZOGÈNE,

- 1) jest przezroczyste jak woda, bez odoru i nie plami;
- 2) pali się jak najbielej i najspokojniej bez odoru, sadz i dymu, i
- 3) jest w stosunku do dającego światła szczególnie tanie.

Kwartę polecam za 12 Sgr., jako i lampy potrzebować się mogące od 6 Sgr. i wyżej.

Najmniejsza próba potwierdzi powyższe podanie i jestem gotów panom posiadzicielom dóbr, którzyby powyższy materyał palny zaprowadzić chcieli, próbę przestać.

Materyał tego używa się tylko do zwyczajnych potrzeb, który i z tego względu jest bardzo dobry, ponieważ go ludzie do żadnych innych potrzeb użyć nie mogą.

H. Klug,

Fryderykowska ulica 33.

Wielka wyprzedaż wina.
Z powodu zniesienia mego handlu wina zamyślam od dziś wyprzedać po tanich cenach: **wina francuskie czerwone i białe, reńskie, węgierskie, szampańskie, reńskie mouses**, jako też **dobry arak i rum**.

Próby będą na żądanie przedłożone.

E. R. Wagner, w Rynku Nr. 48.

Dla braku miejsca jest bardzo tanio **Billard** na sprzedanie Chwaliszewo 88.

Słód aromatyczny do kąpiei.

Ta nadzwyczajnie dobroczynnie działająca, mieszanina ze ziółek i słodu, która przez różne poważane władze lekarstwa, jako między innymi przez **Króla Fizyka powiatowego** w Goldbergu, **Dra. Danziger**, wypróbowaną została, okazała się, jako środek przy kąpielach, wyborną, jako tego rozliczne publiczne przyznania i zaświadczenia są dowodem.

Zaświadczenie.

Słód kąpielny aromatyczny Pana piwowara Hoff w Wrocławiu, słód właściwym sposobem doporzadzony i połączony z gorzkimi zarodkami roślinnymi, polecieć można **na wszelkie przypadki**, w których **wzmocniająca kąpiele** użyte być powinny.

Goldberg, w Październiku 1857.

(L. S.) (podp.) **Dr. Danziger**,
Król. Fizyk powiatowy.

Pomyślnie w tym względzie przemawia dalej Pan Fizyk powiatowy Dr. Danziger w Nrze 535. „gazety Szląskiej i Wrocławskiej” na rok 1857.

Pan piwowara Hoff w Wrocławiu spreprował **Słód kąpielny aromatyczny**, który, tak przez szczególność w sposobie przyporzadzenia słodu, jako i przez przymieszanie silnych i gorzkich zarodków roślinnych, na pewne stany choroby, w których wzmocniająca kąpiele w ogóle są potrzebne **na szczególne polecenie** zasługują. Szczególniej tego słodu kąpielnego przy **chorobie skrofulowej**, przy **miękkocie kości** i przy **chudziźnie dzieci pomysłny** skutek **spodziewanym być może**.

Podziękka.

Stan choroby mego syna, który na miękkotę kości cierpiał, a który rozmaitych środków już był bez żadnego skutku się naużywał, został oznaczony jako już nie do wyleczenia, to mnie spowodowało, na doradę lekarza, do uczynienia jeszcze ostatniej próby ze **słodem kąpielnym aromatycznym** przyporzadzonym przez Pana piwowara B. Hoff w Wrocławiu. Po krótkim używaniu kąpiei spostrzegłem już stopniową poprawę, która dotąd tak daleko się posunęła, że obecnie syna mego za zupełnie wyleczonego uważać mogę. Składając Panu Hoff niniejszym moją podziękę, polecam zarazem jego preparat każdemu cierpiącemu bliźniemu.

L. Barrmann, kupiec w Wrocławiu.

Ceny: Na jedną kąpiel dla osoby dorosłej paczka 8 Sgr., dla dzieci paczka 4 Sgr.
Składy wszędzie założone zostaną.

Dla Wielkiego Księstwa Poznańskiego znajduje się główny skład u Panów **Krug & Fabricius** w Poznaniu.

Wrocław, dnia 27. Listopada 1857.

B. Hoff, w Rynku Nr. 19.

Doniesienie o jarmarku.

Fabryka rękawiczek skórzanych **C. Treptow z Schönebeck** pod **Magdeburgiem** poleca na obecny jarmark swój skład rękawiczek glancowanych, skórzanych do prania, nicianych, jedwabnych, dubeltowych buskinowych, i siatkowych, od najniższych do najwyższych cen. Aparaty do czyszczenia rękawiczek glancowanych na sucho po 5 Sgr. **Miejsce**, w Rynku za budami kamelaryjnemi, w bliskości handlu **braci Andersch**.

Przy Wrocławskiej ulicy 9.

jest **wielki kram** wraz z mieszkaniem parterowym i obszernymi sklepami natychmiast do wynajęcia.

3 pokoje i kuchnia są do wynajęcia Rynek Nowomiejski Nr. 1.

Tylko w czasie jarmarku do poniedziałku dnia 21. wieczorem

Konieczna sprzedaż

z powodu zniesienia fabryki płótna, 25 procent niżej cen fabrycznych.

Wielka i całkowita wyprzedaż doskonałych **plócien Bielefeldskich, Herrnhujskich, hollenderskich i szląskich, obrusów i serwet adamaszkowych i dreliszkowych, ręczników, chustek do nosa, spodników pikowych**

i partycy pięknie sztytej gotowej bielizny dla mężczyzn i dam na wyprawy i do domowego użytku.

Przy wielkim natłoku kupujących, został zapas mój towarów znacznie zmniejszony, i zwracam uwagę szanownej publiczności, iż wszelkie pozostałe towary, aby ich się jak najprędzej pozbyć, **znacznie niżej cen w poprzedniem doniesieniu mojem oznaczonych, sprzedaje.**

Co się dotyczy gatunku mego płótna, oświadczam, iż dam **200 Tal. nagrody temu**, który w sztuce odemnie jako **czyste płótno**, sprzedanej, znajdzie choć najmniejsze przymieszanie bawełny.

Polecenia zamiejscowe będą równie tak sumiennie wykonane, jak gdyby osobiście zakupiono, i po odebraniu pieniędzy natychmiast przesłane zostaną.

Miejsce sprzedaży: Buscha Hôtel de Rôme na dole wprawo.

Buscha Hôtel de Rôme, na dole.

W skutek

telegraficznej depechy

mają być wszelkie okrycia **dyflowe, pluszowe, moiré antique, attasowe, sukienne**, jedynie tylko aby pieniądze zebrać, po każdej cenie przyjąć się mogącej, sprzedane.

Buscha Hôtel de Rôme, na dole.

Sprzedaż trwać będzie tylko w czasie tutejszego jarmarku.

Nauczyciel, który lat kilka pracował przy szkołach publicznych, chce udzielać nauki w języku polskim i niemieckim; przyjmuje także gimnazystów na stancją, stół, dozór i pomaga im w naukach. Bliższą wiadomość udzieli Pan **Poleczyński** na Garbarach Nr. 55.

Z powodu zwinienia handlu mego postanowiłam

Wyprzedaż

towarów niżej wyluszczonych po cenach **zniżonych:**

Stołowa bielizna, serwety kolorowe, ręczniki, cwylichy, płócienna na wyspy i powleczenia.

Perkale.

Półsukna.

Tubety, merynosy, kazimierki, lamy.
Poile de chevre, mix hister, suknie odpasowane.

Aksamity, półaksamity, manszester.

Muślin de lin w desen i gładki.

Wielniane atłasy.

Białe i kolorowe barchany w różnych gatunkach.

Piki, półpiki.

Spodniki pikowe haftowane.

Szyrtingi, perkale muślinowe białe,

Firanki, kołdry, pikowe i kolorowe.

Szale i chustki wielniane.

Chustki płócienne i jedwabne do nosa, w różnych kolorach.

Westki i chustki na szyję jedwabne w różnych gatunkach.

Kaftany, gacie, szkarpetki, bawełniane i pończochy wielniane w różnych gatunkach.

Tule, koronki i wuale kolorowe, kołnierzyki, czepeczki, rękawki, gorsety, hafty.

Wstążki w rozmaitych gatunkach, batysty na suknie.

Flancla białe, cienkie i w różnych kolorach.

Rękawiczki glacées, jelonkowe, w kolorach.

Korty wielniane i niciane.

Nici, tasiemki, igły, guziki.

Na suknie Toul du Nord, odpasowane.

Chustki fularowe.

Pochlebiam sobie, iż publiczność względna zechce korzystać z nadarzającej się taniego zakupu sposobności.

K. Zupańska, Rynek Nr. 59.

Wystawa na gwiazdkę.

W celu lepszego obejrzenia moich towarów, zrobiłem i ja w tym roku wystawę. Posiadając bardzo piękne rzeczy, które się szczególniej jako podarunki na gwiazdkę kwalifikują, to jest: rękawiczki paryskie, wiedeńskie, glancowane, skórzane do prania, kortowe, bukskinowe i jedwabne, torby damskie, do polowania, do pieniędzy i podróży, kufarki, cygarniczki, portemonaise, koszyczki i pudełka do damskich robótek, szaliki na szyję, krawaty, perfumy, mydełka, w ogóle wszelkie artykuły do mego handlu należące, — upraszam o łaskawe względy.

C. Bardfeld,
ulica Nowa Nr. 4.

Cukiernia i fabryka karmelków i czekolady

Antoniego Pfitznera

w Poznaniu, ulica Wrocławska Nr. 14.

poleca na nadchodzące Święta swój znaczny Skład Cukrów jako: Pomady francuzkie i własnego wyrobu, Pasty aprykozowe, malinowe i pigwowe, konfitury w syropach, marcepany nakładane i w owocach, Praliny rozmaite, karmelki co dzień świeże po 8., 10., 12 i 15 Sgr. funt, oraz wszelkie Cukry po umiarkowanych cenach. Zarazem poleca się do obstalunków na wszelkie torty, strucle itd. a prosząc o wczesne zamówienia zaręcza dobroć towarów i umiarkowane ceny.

MARONY (Kasztany)

cukrowane, poleca Cukiernia **A. Pfitznera**.

Kurs giełdy berlińskiej.

Dnia 16. Grudnia 1857.	Sto- pa- papi- rami.	Na pr. kurant gotowi- zną.
Pożyczka rządowa dobrowolna	4½	98
dito z roku 1850.	4½	98
dito z roku 1852.	4½	98
dito z roku 1853.	4	90½
dito z roku 1854.	4½	98
Oblig. długu skarbowego	3½	80½
dito premii handlu morskiego	—	—
dito Marchii Elektoralnej i Nowej	3½	98
dito miasta Berlina	4½	—
dito dito	3½	—
Listy zastawne Marchii Elekt. i Nowej	3½	80½
dito Prus Wschodnich	3½	79½
dito Pomorskie	3½	80½
dito W. X. Poznańskiego	4	96½
dito W. X. Pozn. (nowe)	3½	80½
dito Szląskie	3½	82½
dito Prus zachodnich	3½	75½
Bilety rentowe Poznańskie	4	86½
Louisdory	—	110
Akcyja kolei żelazn. Starogr. Poznańsk.	3½	96½